

Της ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΑΤΖΙΠΗ

Σάββατο βράδυ στη Θεσσαλονίκη. Εξω ερημιά και χιονοβρόχι. Μέσα, στο θέατρο «Αμαλία», η ζέση έκπληξη της καταμεσής πλατείας. Μια αίσθηση «κρυφού σχολειού». Στη σκηνή με τις τρεις πλατφόρμες, τα κροπνήγια και τα αραχνούφανα ανατολίτικα πέπλα (Ντόρα Λελούδα), ανάμεσα σε ένα σμάρι γυναικών του παλατιού, κυριαρχεί η μικρόσωμη φιγούρα της Λυδίας Φωτοπούλου. Ακούμε την εκμυστηρευτική φωνή της να περιβάλλει με λόγια αφοσίωσης τον Κανδαύλη της, το βασιλιά σύζυγό της. Οι κινήσεις της, αργές, ερωτικές.

Ακόμη δεν έχει δηλητηριασθεί από την προδοσία που της ετοιμάζουν η ματαιοδοξία, η άρρωστη ελευθεριότητα και ο δεσποτισμός του άνδρα της, που ερήμην

της προσφέρει τα απόκρυφα κάλλη της θέα στον καλύτερό του φίλο. Ηδονοβλεψίας στον ηδονοβλεψία. «Γιατί αυτή η ασυνενοησία; Να σου λέω η βασίλισσα είναι η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου και συ να μην καταλαβαίνεις τι θέλω να πω; Σε διατάζω, θα τη δεις γυμνή!». Η ίδια, «γυναίκα που θέλει να ανήκει σε έναν», θα πει, πριν από το φονικό τέλος, «Εγώ δεν έχω αφέντη. Μακάρι να μου 'λεγε θα σε εκοτώσω για να μη σε βλέπει άλλος κανείς...».

Μια ακόμη εκδοχή στη μακριά αλυσίδα των παραλλαγών του μύθου του Κανδαύλη, που με αφετη-

Η ηδονή της προδοσίας

ρία τη νουβέλα του Ηρόδοτου καταπιάνεται επί 25 ώρες με το χωρίς ηλικία θέμα του έρωτα και της εκδίκησης. Η «**Γυναίκα του Κανδαύλη**», που είδα τελευταία στη Θεσσαλονίκη, είναι το πρώτο από εννιά θεατρικά έργα της **Μαργαρίτας Λυμπεράκη**. Ηλικίας 44 ετών, μόλις αυτόν το χειμώνα είχε την πρωβενική του παρουσίαση στην «Πειραματική Σκηνή της Τέχνης», μέρος ενός μικρού φεστιβάλ άπαιχτων νεοελληνικών έργων που ανέβασε το αξιόλογο αυτό θεσσαλονικιώτικο θέατρο, σ' ένα είδος άτυπης συμμετοχής στον εορτασμό της πόλης τους.

Παρακολουθώντας την παράσταση της Θεσσαλονίκης, αναρωτιόμαστε πώς κανείς μέχρι τώρα δεν επεσήμανε τις αρετές αυτού του κειμένου. Ίσως γιατί το ίδιο δεν «κόλλαγε» με καμία από τις γνωστές κατηγορίες της νεότερης δραματουργίας μας. Ποιητικό γέννημα της παθολογίας του έρωτα, με άλλοθι ένα πρότυπο μυθολογικό, πιθανόν να έμοιαζε ανορθόδοξο μέσα στο κλίμα της επείγουσας καταγραφής της νεοελληνικής πραγματικότητας, όπως σε σχέση με τις πολιτικές ανησυχίες και τους υπαρξιακούς δαιδάλους του μεταπολεμικού Έλληνα.

Το κείμενο της Λυμπεράκη υπαγορεύεται από έναν ιδιότυπο μυστηριακό εξηρασιονισμό, σε αντίστιξη με την ευρωστία ενός λόγου καθομιλουμένου, πρό-

σχαρου, κοριτσιάτικου σχεδόν, και τη φυσικότητα μιας πέρα για πέρα θηλυκής ευαισθησίας και ύφους.

Προσόντα ενδιαφέροντα, αλλά και επιρρεπή στον κίνδυνο της αφάνειας, της πλήξης ή της κακοποίησης, κάτι που αφορά το λυρικό-μυθολογικό θέατρο γενικότερα. Εάν αυτή η «Γυναίκα του Κανδαύλη» άγγιξε και μας έτερψε στη διάρκεια μιας γοητευτικής βραδιάς, το χρωστώ σε καθοριστικό βαθμό στη σκηνοθεσία του **Νίκου Χατζηπαπά**, στις πολύ καλές ερμηνείες των **Δημήτρη Ναζήρη** (Κανδαύλης) και **Τάσου Απόστολου** (Γύγη) και στην έξοχη βασίλισσα της **Λυδίας Φωτοπούλου**. Η παράσταση, αδρή, αφαιρετική, συλλαβίζει τις παύσεις και το ακοτάδι του φορτισμένου ερωτικού τριγώνου, οδηγώντας μας νωχελικά, με αργάουρτους ρυθμούς βεδουνίων, στους ήχους της ερήμου (μουσική Κώστα Βόμβολου), προς τη λυτρωτική καταστροφή.

Γιατί, όσο τραγική, μόνο λύτρωση φέρνει στην καιωνία των ανθρώπων, όπως ένας νόμος της φύσης, η θανάτωση ενός ανθρώπου, που ηδονή του ήταν η πρόκληση του πεπρωμένου και η μεθοδευμένη προδοσία του αγαπημένου προσώπου. Ο παράδοξος βασιλιάς έπαιξε με τη φωτιά και έχασε. Το τέλος του μοιάζει νομοτελειακό. Σαν η συμπαγνία του να ήταν το πρόσχημα της καταστροφής του...

Η «Γυναίκα του Κανδαύλη» της Μαργαρίτας Λυμπεράκη από την «Πειραματική Σκηνή», στη Θεσσαλονίκη